

Dosarul nr. 2ra-713/2022
2-20102154-01-2ra-18052022

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud: I. Rabei)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Iu .Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Babina Larisa, reprezentată de avocatul Moruz Valentina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Babina Larisa împotriva AEÎ „Circular-Fin”, intervenienți accesorii Babin Oleg și Gaidău Maria cu privire la declararea nulității absolute a contractului de împrumut și a contractelor de fidejusiune,

împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 21 august 2020, Babina Larisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva AEÎ „Circular Fin”, intervenienți accesorii Babin Oleg și Gaidău Maria privind declararea nulității absolute a contractului de împrumut și a contractelor de fidejusiune.

În motivarea acțiunii a indicat că la 28 aprilie 2015 între AEÎ „Circular-Fin” reprezentat de Directorul asociației Brînza Victor pe de o parte și Babina Larisa pe de altă parte, a fost încheiat contractul de membru (împrumut) nr. 01/TS/160/2015.

Potrivit pct.1.1 al contractului nominalizat, Asociația în baza procesului-verbal al consiliului nr. 11 din 01 aprilie 2015 acordă beneficiarului/reclamantei un împrumut în mărime de 75 000 de lei, începând cu 28 aprilie 2015 pe un termen de 12 luni.

A menționat că, nu i-a fost eliberată suma de 75 000 de lei în baza contractului vizat, precizând că, prin suma de 75 000 de lei indicată în contractul nr. 01/TS/160/2015 din 28 aprilie 2015, a fost reacreditat împrumutul acordat de AEÎ „Circular-Fin”, Liudmillei Zastînceanu, acordat în baza contractului de împrumut nr. 01/TS/1545/2013 din 17 decembrie 2013 în sumă de 40 000 de lei, fiind încasate dobânzile de întârziere și penalitățile.

Astfel, a invocat că circumstanțele descrise supra, pot fi confirmate prin actele ce se păstrează la AEÎ „Circular-Fin”, cu privire la graficul achitărilor împrumutului, în baza contractului nr. 01/TS/1545/2013 din 17 decembrie 2013, încheiat cu Ludmila Zastînceanu și a sumelor aferente împrumutului, din

momentul încheierii contractului până la achitarea integrală a împrumutului, dobânzilor și penalităților aferente împrumutului acordat Liudmillei Zastînceanu.

A accentuat reprezentantul reclamantei că împrumutul a fost garantat de fidejursorii Babin Oleg și Gaidău Maria, condiții stipulate la pct.3.1 al contractului vizat, motiv pentru care fidejursorii au fost introduși în cererea de chemare în judecată în calitate de intervenienți accesorii de partea reclamantei.

Totodată a relevat, că activitatea Asociațiilor de Economii și Împrumut este reglementată de Legea Asociațiilor de Economii și împrumut nr. 139 din 21 iunie 2007, fapt indicat la art. 2.

Astfel, pentru a obține calitatea de membru al asociației de economii și împrumut, persoana urmează să depună la asociație o cerere cu privire la obținerea calității de membru al asociației, această cerere urmează a fi examinată de Consiliul asociației care aprobă hotărârea cu privire la primirea sau refuzul în primire a persoanei în calitate de membru al asociației.

Respectiv după ce Consiliul a aprobat hotărârea cu privire la acordarea calității de membru, urmează a fi achitată cotizația de membru, ceea ce finalizează procedura de obținere a calității de membru, însă Babin Larisa nici când nu a formulat careva cerere de accesare în asociație în calitate de membru, ultima doar a fost nevoită să solicite recreditarea împrumutului Ludmillei Zastînceanu, care este fiica reclamantei, pe motiv că ultima nu mai avea careva posibilitate financiară de achitare a dobânzilor și penalităților calculate de către Asociația de Economii și împrumut.

Cu privire la valabilitatea actului juridic, reclamanta a menționat că nefiind competentă juridic și neînțelegând de fapt că reprezentanții asociației profită de credibilitatea clientului, a semnat actele ce i-au fost prezentate, doar pentru a fi închis împrumutul acordat Ludmillei Zastînceanu, neînțelegând de fapt că semnează un contract de împrumut pe numele său și își asumă obligația de restituire a unor sume de bani de care nu a beneficiat.

Prin urmare, actul juridic - contractul nr.01/TS/1609/2015 din 28 aprilie 2015, a fost încheiat cu încălcarea prevederilor art. 7 alin. (1); art. 10 lit. a) al Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139 din 21 iunie 2007, fiind încheiat contractul de împrumut, cu o persoană care nu a formulat cerere cu privire la obținerea calității de membru ai AEÎ „Circular - Fin”, respectiv fără cererea de a deveni membru al asociației semnată de solicitant, nu poate fi obținută calitatea de membru al asociației și nu pot fi oferite careva servicii persoanei care nu are calitatea de membru, ceea ce contravine prevederilor art. 220 Cod Civil (în vigoare până la 01 martie 2019), iar acest fapt constituie temei de declarare a nulității absolute al actului juridic nominalizat, deoarece reclamanta nu a formulat cerere de accesare în asociație în calitate de membru și nu a primit careva sume de bani de la AEÎ „Circular - Fin”.

Cu referire la, scopul acordării împrumutului, a indicat reclamanta că, în contractul nr.01/TS/1601609/2015 din 28 aprilie 2015, la pct.1.2 este stipulat că, a fost prelucrarea pământului, însă asociația nu a ținut cont de faptul că Babina Larisa nu are terenuri agricole pentru a le prelucra, ceea ce demonstrează încă odată ilegalitatea actului juridic contestat.

Astfel, a învederat că actul juridic contestat contravine nu doar legii ci și bunelor moravuri, or nu e posibil de a încheia contract de împrumut cu scopul de recreditare a unui alt împrumut al altei persoane, or, în asemenea condiții urma a fi

încheiat un contract de recreditare și nu un nou contract de împrumut fără a elibera careva sume de bani reclamantei.

Având în vedere că rambursarea împrumutului a fost garantată de doi fidejutori, indicați la pct. 3.1 al contractului nr. 01/TS/1609/2015 din 28 aprilie 2015, au fost întocmite și două contracte de fidejusiune cu același număr și aceeași dată, pe numele lui Babin Oleg și Gaidău Maria, acestea fiind acte juridice subsecvente contractului de împrumut și care urmează a fi declarate nule la fel ca actul juridic inițial.

Distinct, a relevat că, prin nulitatea actului juridic se va înțelege sancțiunea ce intervine în cazul în care, la încheierea actului juridic civil, nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la condițiile de validitate a actului juridic desființându-l. Alt efect al nulității actului juridic este repunerea părții în situația anterioară sau restituția bilaterală. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației. Quantumul contravalorii prestației va fi stabilit prin acordul părților, iar în cazul în care părțile nu vor ajunge la un acord va fi stabilit de către instanța de judecată.

Babina Larisa a solicitat declararea nulității absolute a contractului de împrumut nr. 01/TS/1609/2015 din 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ „Circular-Fin” și Babina Larisa; declararea nulității absolute a contractului de fidejusiune nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ „Circular-Fin” și Babin Oleg, a contractului de fidejusiune nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ „Circular-Fin” și Gaidău Maria; restabilirea situației anterioare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Babina Larisa împotriva AEÎ „Circular-Fin” cu privire la declararea nulității absolute a contractului de împrumut nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, declararea nulității absolute a contractului de fidejusiune nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ „Circular-Fin” și Babin Oleg, a contractului de fidejusiune nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ „Circular-Fin” și Gaidău Maria, cu restabilirea situației anterioare și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 iunie 2021, Babina Larisa a declarat apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel declarată de către Babina Larisa și s-a menținut hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Babina Larisa împotriva AEÎ „Circular-Fin”, intervenienți accesorii Babin Oleg și Gaidău Maria cu privire la declararea nulității absolute a contractului de împrumut și a contractelor de fidejusiune.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 195, 199, 216 alin. (1), 217, 220 alin. (1), 514, 572 alin. (1) și (2), 666 alin. (1) și (2), 867 alin. (1), Cod civil, art.7 alin. (1), 17 alin. (2), 22 alin. (2), 46 alin. (1), 49 alin. (1) a Legii Asociațiilor de Economii și Împrumut nr. 139 din 21 iunie 2007, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a constatat că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și

elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a fost dată o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele.

La caz, Colegiul a relevat că prima instanță just a concluzionat că la încheierea contractului de împrumut nr. 01/TS/160/2015 din 28 aprilie 2015 au fost respectate cerințele legale referitoare la obiectul, cauza, consimțământul și forma actului juridic contestat, de facto și de jure, împrumutul fiind acordat cu consimțământul ambelor părți, iar careva temeuri de nulitate absolută a actului contestat, prevăzute la art. 220 alin. (1) Cod civil, instanța nu a constatat.

Astfel, reținând că contractul de împrumut nr. 01/TS/1609/2015 din 28 aprilie 2015 a constituit obiectul unui litigiu anterior în instanța de judecată, iar Babina Larisa nu a contestat hotărârea judecătorească nr. 2-132/2017 din 23 ianuarie 2017, circumstanțe din care rezultă că Babina Larisa a fost de acord cu soluția și cu faptele stabilite de instanța de judecată, inclusiv cu faptul constatării valabilității contractului de împrumut nr. 01/TS/1609/2015 din 28 aprilie 2015 și încasarea silită a sumei, circumstanțe care prin prisma art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

În această ordine de idei, Colegiul, a apreciat ca fiind întemeiată soluția instanței de fond cu privire la respingerea pretenției privind declararea nulității absolute a contractului de fidejusiune nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ ”Circular-Fin” și Babin Oleg, a contractului de fidejusiune nr. 01/TS/1609/2015 din data de 28 aprilie 2015, încheiat între AEÎ ”Circular-Fin” și Gaidău Maria, cu restabilirea situației anterioare.

La 03 mai 2022, Babina Larisa, reprezentată de avocatul Moruz Valentina, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii sau trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 23 decembrie 2021 și a expedit-o participanților la proces la 14 martie 2022 (f.d. 185-186, Vol. I), astfel, recursul declarat la data de 03 mai 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 21 aprilie 2022 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or până la data examinării recursurilor careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Babina Larisa, reprezentată de avocatul Moruz Valentina, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Babina Larisa, reprezentată de avocatul Moruz Valentina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Babina Larisa, reprezentată de avocatul Moruz Valentina, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Babina Larisa, reprezentată de avocatul Moruz Valentina, împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Mariana Ghervas

Galina Stratulat